

„Orice dar e o bucăciță de suflet. Și tot ce dai din toată inima e de un preț ce nu se poate socoti.”

- Al. Vlahuță

NATIUNEA

continuitate pentru neam și țară

Informație, opinie și atitudine publicistică

Serie Nouă
Anul IX
Numărul 456
25 - 31 martie 2020

Buletinul global al „știrilor de la ora 5”...

Cezar Adonis
Mihalache

Și poate nici măcar al știrilor de la ora cinci... Ci al acelora de ora cinci... Ca într-o (i)realitate imediată, nu a analfabetismului funcțional despre înțelegerea și cuprinderea rațională a „pandemiei” (care la nivel național, ferice, se situează sub nivelul real al unei epidemii),

curgere firească... Și poate că ar trebui, de fapt: „virusul panicard” ori „Covid 1984”...

Ne-am alarmat, ne-am panicat, ne-am isterizat!... Și? „Și cu asta ce am făcut?”... Că tot nu ne-am trezit din hibernare... Iar în loc să intrăm într-un „stand by” al vigilenței, noi ne complacem într-o pandemică stare de panică... O „status” care, înainte de a ne înfășca în „ghearele” virusului, s-ar putea să ne zdruncine, să

ar trebui să ne dea mai mult decât o rază de speranță... (În cazul altor pandemii, omenirea nu a avut nici măcar o asemenea „rază”, și tot nu s-a năruit de frică)...

În fond, declararea unei stări de urgență nu este o alertă spre inevitabil! Ci doar o formă și o formalitate prin care guvernele pot scurtcircuita tocmai acele cifre arbitrar stabilite ca limite. Își pot „îmbunătăți”

Cunoaștere nu panică, economie nu faliment, igienă, nu izolare extremă!

Ionuț
Țene

Marea Britanie surprinde lumea. După Brexit, leul englez face altceva decât restul lumii în fața pandemiei de coronavirus. Marea Britanie în istorie a încercat să fie întotdeauna altceva decât restul lumii și ia reușit. La un moment dat Anglia a fost cel mai mare imperiu din lume, în care soarele nu apunea niciodată. Când nazismul a cucerit Europa, iar Stalin semna tratate de prietenie cu Hitler în 1939, englezii au rămas singuri în fața viforului nazist pe insulă și au învins. De aceea trebuie să fim atenți la propunerile total inedite pe care le iau englezii în fața virusului ucigaș venit din China sau din laboratoare secrete? Guvernul britanic a luat niște măsuri care uimește lumea.

Nu cred că guvernul britanic, care are cele mai bune servicii secrete din lume MI5 și MI6, cele mai importante spitale și universități din lume, ca Oxford sau Cambridge, nu știe ce face? Cred că Boris Johnson a luat o măsură bine studiată. Britanicii merg pe ideea profilactică, măsuri drastice igienico-sanitare, dar refuză să cadă pradă isteriei și să închidă țara, pentru că odată economia odată căzută ca și corpul social, consecințele vor fi mai dramatice și mortale decât pandemia în sine. La ce folos să închizi tot ca să scapi de virus, ca apoi să falimentezi economia și să nu mai ai bani de salarii sau medicamente și să mori de foame și de panica indusă într-o societate ce se destrucurează și intră în anarhie.

Guvernul Boris Johnson are strategia încetinirii răspândirii epidemiei de coronavirus, nu stoparea acesteia, cu obiectivul atingerii imunității comunității, ne transmite agenția de presă Bloomberg. „Guvernul Boris Johnson nu a spus direct acest lucru, dar planul de contracarare a coronavirusului este clar: încetinirea răspândirii epidemiei, nu stoparea acesteia. Cei mai mulți oameni se vor îmbolnăvi, mulți se vor simți rău, dar aproape toți își vor reveni”, comentează agenția Bloomberg într-un articol intitulat „Strategia anti-virus a lui Boris Johnson prevede ca lumea să ia boala”. Obiectivul este imunitatea comunității – punctul în care o proporție mare a populației a luat boala și s-a imunizat, însă imunitatea nu li se va transmite celor care nu au avut boala. Scopul este să se întâmple aceste lucruri în lunile de vară, înainte de instalarea

iernii următoare, afirmă Patrick Vallance, consilier guvernamental britanic pe tema științifice. David Halpern, șeful Echipei guvernamentale de studiere a comportamentelor și membru al Comitetului britanic de reacție, a explicat că planul este atingerea imunității comunității la un nivel care să îi protejeze pe cei vulnerabili. „Va fi un moment – în contextul în care epidemia se va extinde și probabil așa va fi – în care vrem să protejăm grupurile de risc, iar cât timp îi protejăm se va atinge imunitatea comunității pentru restul populației”, a explicat David Halpern, citat de BBC.

Sigur că au apărut critici interne față de această politică. Marea Britanie refuză să închidă școlile, granițele și evenimentele cu mii de oameni, iar Regatul Unit speră că îmbolnăvirile vor duce la apariția unei imunități colective, transmite BBC. Fostul ministru britanic al Sănătății Jeremy Hunt s-a declarat îngrijorat de această abordare. După Brexit, britanicii se rup din nou de restul Europei. De data asta, pe partea de coronavirus. Poate ai citit ce fac restul țărilor: impun restricții de călătorie, închid școli, interzic evenimentele cu mai mult de o sută de participanți. În Regatul Unit, lucrurile stau exact invers. Școlile sunt deschise, oamenii călătoresc în voie, iar evenimentele publice strâng zeci de mii de participanți. Suedia este țara din UE care copiază fără publicitate modelul britanic de luptă cu coronavirusul. În această țară nu s-au închis școlile spre uimirea Bruxellului.

Natura umană are capacitatea de a dezvolta imunitatea trupului în fața bolii, asta înainte să ne pierdem în panică și isterie, mai ales rațiunea sau sufletul. S-a dovedit în istorie că teama și panica slăbesc sistemul imunitar, blochează economia prin consecințele izolării extreme și virusurile pe termen lung pot fi mai fatale, iar dezastrul economic să aducă subnutriție și lipsuri de hrană și medicamente. Când nu vor mai fi bani de salarii și pensii și pentru întreținerea spitalelor sau a instituțiilor care să ducă la funcționarea normală a societății ce ne vom face?

Eu cred că trebuie să analizăm cu responsabilitate modelul britanic de luptă cu pandemia. Știință nu panică, cunoaștere nu isterie, economie nu faliment, igienă, nu izolare extremă!

ci a analfabetismului felului nostru de a ne comporta în fața situațiilor de criză...

Da, deocamdată pare că orologiul lumii s-a oprit la fatidică oră cinci... La „ceasul” știrilor despre fatalismul umanității... Dar, dacă el pare că a rămas pentru o clipă acolo (căci așa va fi în „timpul” umanității, o frântură dintr-o firimitură de grăunte de nisip), noi chiar ne-am înțepenit în acel punct. Și nici asta nu ar fi atât de tragic... Pentru că ar putea fi momentul unor meditații, întrebări și decizii pentru viitor. Fatalismul ar putea veni dintr-o aplecare (aproape suicidară) de a lăsa și a ne lăsa cu totul pradă unui „1984”, în care s-ar putea să ne trezim după ce minutarul va fi trecut de ora cinci... Ba, poate nici nu ar trebui să-i mai spunem virusului pe numele lui: „Covid 19”... În fond, nu el este sursa generalizării răului... El a fost doar un punct al răului în care marii manipulatori ai lumii au găsit locul propice pentru a-și propti rângile mediatice în „răsturnarea” lumii... În desprinderea și rostogolirea ei din matca de

ne răscolească, iar apoi să ne uniformizeze economic și social sub tăvălugul fricii... Al unei frici induse și generalizate „pandemic”...

Ignorăm esența: omenirea se raportează în starea-i de panică la niște cifre și praguri stabilite subiectiv... Care au fost decise tocmai de oameni... Noi am definit „pragurile” trecerii dintr-o etapă în alta a stărilor de prudență, necesitate, urgență... Acolo unde ele mai sunt cât de cât delimitate... Și totuși, privim spre cifrele pandemiei doar pentru a vedea secundarul morții... Acel secundar al unei globale ore cinci...

Sună poate cinic, dar numărăm în „all inclusive” –ul media doar morții... Și nimeni nu pare a ține cont de cealaltă cifră... Cea a însănoșiiților! Chiar dacă ea contează cel mai mult, fiind dovada faptului că omenirea va depăși această situație.

Dacă am fi vorbit doar de rata îmbolnăvirilor și am fi numărat strict vieți pierdute, am fi avut poate dreptul la această contagione în fatalism... Dar rata de recuperare este cea care

bugetele, își pot „însănătoși” deficitele de țară, își pot reapeza grilele de cheltuieli fără a mai da socoteală în fața unor statistici și „infrigeramente”...

În mod cert, această pandemie va da la iveală și felurite forme de „paradoxuri” sociale... O frică isterică tocmai în acele țări în care evoluția cazurilor este extrem de favorabilă și o solidaritate și mentalitate de învingători în acelea în care cifrele sunt atât de dramatice...

Calculând însă „la rece”, împărțind numărul deceselor la zilele de manifestare a epidemiei/pandemiei, am vedea că nu suntem într-un fatalism al inevitabilului... Și trebuie să privim măcar la faptul că în această epidemie există însănoșiiți.

Am vedea poate lucrul cel mai important în acest moment: boala poate fi învinsă!

Restul? Doar o forfotă și un cancan global de ora cinci...

Contextul istoric determină accidental valoarea artistică

Al. Florin
Țene

Valorile culturale, în decursul istoriei, au avut un destin aparte, ajungând, în urma unui îndelungat proces de diferențiere, la o structură autonomă și la o destinație proprie. Atracția sufletului uman pentru artă – forma cea mai cristalizată a valorii estetice – a fost întotdeauna datorat în parte și faptului că ea a rămas și rămâne, de neînlocuit, oricât de mărețe și uluitoare uneori ar fi cuceririle spiritului în alte direcții. Însă, au fost accidente istorice care au influențat în negativ operele de artă. În acest context, una dintre trăsăturile specifice umanității o constituie aceea de a atribui tuturor lucrărilor – atât naturale cât și celor construite și create – un sens, de avea față de ele o atitudine, în concluzie, de a nu rămâne neutră din punct de vedere axiologic.

S-a discutat, de-a lungul istoriei, nu de puține ori, despre caracterul veșnic al frumuseții, despre perenitatea capodoperelor, subliniindu-se mai ales, de unii exegeți, faptul că durabilitatea se constituie istoricește și are ea însăși o evoluție. De aici decurge că a statua existența unor valori estetice fixe, imuabile este la fel de greșit ca și a le subordona mecanic momentului, cum s-a procedat în perioada realismului socialist de la noi și a le judeca doar prin prisma ideologiei și a măsurii în care exprimă evenimentele sau ambianța concretă în care s-a născut. Filosoful grec Constantin Tsatsos spunea că este bine ca scriitorul să exprime epoca sa, dar vai de acela care exprimă numai epoca lui. Una este să exprimi epoca, și alta să exprimi moda epocii în care te exprimi și trăiești. De fapt, intervine aici o complexă interrelație între concret-istoric și general uman astfel încât un Eminescu, Brâncuși sau Enescu sunt mari tocmai că, exprimându-se pe sine, își exprimă epoca și pătrund în același timp în esența umană. Universalitatea nu înseamnă desprindere de solul național și social-istoric în care opera s-a născut și trăiește ca atare. Dar ce ne facem cu scriitori care au exprimat numai epoca și ideologia politică a momentului? Cum sunt: A. Toma, Sorin Toma, Em. Valerian Galan cu al său

roman „Bărăgan“, reportajele lui Toma George Maioreșcu (Călătorie prin vreme, Zeii descuși, etc.), prozele lui George Bălăiță (Călătoria, Întâmplări din noaptea soarelui de lapte), Mihai Beniuc cu romanul „Pe muchie de cuțit” și poeziile sale patriotarde, Viorel Cacoveanu (Fata care spune da!, Morții nu mint niciodată), Dan Deșliu (Lazăr de la Rusca, 1949, Minerii din Maramureș, 1951, Cântec pentru legea cea mare, 1949), Petre Ghelmez cu poezia cotidianului, Augustin Buzura (Absenții, Fețele tăcerii), Dumitru Popescu (Pentru cel ales, Un om în Agora, Gustul sîmburelui), Nicolae Breban, D.R. Popescu (Zilele săptămânii, Vara oltenilor, Somnul Pământului), Eugen Jebeleanu, Demostene Botez, Virgil Teodorescu, Nicolae Tăutu, Zaharia Stancu etc. Lista este lungă, dar, mă opresc cu exemplele. În acest context, criticii, foiletoniștii, cronicarii de carte, dar și de arte plastic și-au irosit timpul abordând astfel de cărți, promovându-le la îndemnul „sarcinilor de partid”.

Prin acest fenomen au trecut, nu numai scriitori de la noi, dar și din alte țări europene. În Franța, Sebastien-Roch Nicolas de Chamfort, scriitor din perioada Revoluției franceze, i-a fost susținător, dar, care a criticat și moravurile și excesele Revoluției, fapt ce nu s-a întâmplat la noi în perioada realismului socialist. În Germania nazistă Erich Kastner în romanul său „Fabian” (1931) critică morala burgheză, militarismul și fascismul. A fost arestat de multe ori de Gestapou, dar a continuat să acuze regimul lui Hitler. La noi, scriitorii, artiștii plastici, au pactizat cu regimul criminal comunist, ridicând în slăvi, în operele lor și practicând cultul personalității, pe Stalin, Ana Poker, Dej, Ceaușescu și consoarta sa. Unii din aceștia, lucrând în edituri, redacții, au făcut jocul propagandei regimului comunist. Astfel, se fac vinovați de genocid intelectual. În perioada interbelică scriitori francezi, italieni, germane și spanioli au cochetat cu regimurile nazist și comunist din URSS. George Orwell, pe numele lui adevărat, Eric Arthur Blair, nuvelist talentat, în 1937, pentru a lupta împotriva elitismului și a tiraniei călătorește în Spania unde se alătură

grupului ce luptă împotriva Generalului Francisco Franco. El intră în POUM (Partidul Muncitorilor de Unitate Marxistă) un partid socialist fondat pe ideile lui Troțki care se axa pe răscoala clasei mijlocii și se situa împotriva Partidului Comunist Spaniol, care credea în colaborarea cu clasa mijlocie. Experiențele sale din timpul războiului și faptul că fusese împușcat în gât și în mână îi întăresc ura pentru totalitarism, inclusiv pentru stalinism. Cu toate că fusese rănit foarte grav (o perioadă îi este imposibil să vorbească) reușește să scape cu Eileen din Spania înainte să fie pronunțată condamnarea pentru trădare. Și în Franța, scriitorii au vibrat la evenimentele politice și sociale, participând activ la ele, sau scriind despre ele în operele lor. Literatura europeană dintre cele două războaie, mai ales cea din deceniul al doilea, care nu se întoarce pur și simplu la izvoarele clasicismului și ale tradiției, ca cea din Franța, reprezentată de exemplu de Anatole France care moare în 1924 la vârsta de 80 de ani, trei ani după ce a primit premiul Nobel, se caracterizează așa cum am văzut prin încercarea de a evada sub orice formă. Gustul pentru introspecție la baza caruia regăsim moda filosofiei freudiste și influențele bergsoniene, se trage din aceasta tendința generală de privilegiere a individului și a cunoașterii acestuia față de o lume care îl striveste și în care el nu se mai recunoaște. De aceste idei sunt legate în mod direct opera lui André Gide, cea a lui François Mauriac al cărui roman Thérèse Desqueyroux, publicat în 1924 este departe de a fi o simpla analiză critică a societății bordeleze, cea a lui Marcel Proust mai ales al cărui roman de excepție În cautarea timpului pierdut, început în 1913, incununat în 1919 cu premiul Goncourt, se termina cu ultimul volum Timpul regăsit aparut postum în 1927. În aceeași categorie pot fi introduși scriitori ca irlandezul James Joyce, romanciera britanică Virginia Woolf, germanul Thomas Mann după desprinderea sa de naționalism și împăcarea cu fratele sau Erich, romancier și el, austriacul Robert von Musil al cărui Om fara calitate publicat parțial în 1930 și 1933 (Contaminarea nu va apărea decât în 1934 după moartea

sa) scoate în evidență, dincolo de evocarea plină de dezamăgire a societății austro-ungare de la începutul secolului, o profundă luciditate intelectuală. Aceasta pasiune pentru introspecție nu împiedică marile nume ale literaturii și ale artei să se intereseze de epoca lor și să participe la dezbaterile dacă nu chiar și la lupta politică. Așa se întâmplă cu André Gide al cărui individualism dezinvolt se estompează temporar în fața aderării chiar dacă până la urma doar sentimentală, la cauze care se bazează pe solidaritatea dintre oameni: anticolonialismul ilustrat în „Călătorie în Congo” carte publicată în 1927 în urma unei vizite în această colonie franceză, apoi comunismul la care renunță repede după ce autorul întoarcerii din URSS a văzut cu ochii săi prăpastia dintre realitatea stalinistă și speranțele trezite de „lumina strălucitoare” venită din est. Aceeași reacție și la Romain Rolland, cu toate că acest anticonformist nu a așteptat anii douăzeci pentru a-și face cunoscute pledoariile patetice în favoarea pacii, a dreptății și fraternității umane (publicarea în 1915 a cărții Deasupra învălmașelii provocase în Franța un uriaș val de proteste naționaliste). Autorul lui Jean-Christophe nu salută cu mai puțin entuziasm începuturile revoluției ruse apoi, după ce aceasta se angajează pe calea sângeroasă a „glaciațiunii” birocratice, înțelepciunea lui Gandhi. încercarea sa de a realiza o sinteză între tatăl revoluției bolșevice și apostolul nonviolentei, l-a adus într-un impas care însă nu știrbește cu nimic caracterul emblematic al căutărilor întreprinse și care coincid cu aspirațiile pacifiste și egalitariste ale multor oameni din generația sa.

În anii 1930, extinderea crizei în întreaga Europă, avântul regimurilor totalitare și confruntarea dintre marile ideologii ale momentului – democrație liberală, socialism reformist, comunism, fascism – zdruncină viața culturală a bătrânului continent și determină tot mai mulți intelectuali să se angajeze în bătălie. În momentul în care, în Franța, extrema dreaptă coalizată se pregătește să ia cu asalt Republica, în Spania, războiul civil face ravagii, Hitler atrage Europa într-o serie de acțiuni de forță care

vor declanșa al doilea război mondial, iar Stalin își supune țara unui regim de teroare organizată, puțini sunt scriitorii și artiștii care „deasupra învălmașelii” mai pot încă să-și caute rădăcinile într-un umanism fratern care să treacă dincolo de frontierele statale și de opozițiile politice așa cum au făcut-o Jules Romains în „Oameni de bunăvoință” sau Roger Martin du Gard în „Familia Thibault”. Dificultățile momentului ca și acel air du temps îi împinge pe creatori spre angajarea politică, pe unii în domeniul exclusiv al culturii, pe alții în cel al acțiunii militante.

Astfel, în Franța, după 6 februarie 1934, scriitori, artiști, savanți aparținând diferitelor grupări de stânga pun bazele Comitetului de vigilență al intelectualilor antifasciști care a jucat un rol considerabil în crearea „Frontului Popular”. În 1935, în timpul războiului din Etiopia, scriitori și ziariști de dreapta semnează un „manifest pentru apărarea civilizației creștine” și se declara împotriva sancțiunilor împotriva Italiei. Dar războiul din Spania din 1936-1938 este cel care mobilizează cei mai mulți intelectuali și artiști, unii dintre ei în calitate de combatanți – André Malraux angajat în „Brigăzile internaționale” -, alții ca martori prezenți la fața locului (Georges Bernanos, la început de partea naționaliștilor apoi împotriva acestora denunțându-le crimele în „Marile cimitire sub lumina lunii”, americanul Ernest Hemingway, corespondent de război și autor al romanului-mărturie „Pentru cine bat clopotele?”, publicat în 1940 și care vă cunoaște un succes mondial, Robert Brasillach de partea franchiștilor) sau pur și simplu prin operele lor cum sunt „Guernica” lui Picasso, Prevestirile războiului civil de Salvador Dali, afișele care cereau ajutor pentru Spania republicană ale lui Juan Miro etc.

-continuare în pagina a 4 a-

Contextul istoric determină accidental valoarea artistică

-urmăre din pagina a 3 a-

Atracția exercitată de regimurile totalitare asupra unei părți a intelectualității europene din anii treizeci este unul dintre aspectele majore ale acestei perioade. În ceea ce privește comunismul, am văzut că puterea de atracție a Revoluției din Octombrie a fost considerabilă depășind cu mult cercul restrâns al membrilor P. C. și exercitându-și influența asupra unui număr mare de „tovarăși de drum” cărora le va trebui uneori mult timp pentru a se rupe de „realitatea socialistă”. Pactul germano-sovietic din 1939 va

violent antisemit ca Céline, alții susținând pur și simplu o apropiere de dictaturi dintr-o pasiune pentru ordine și pentru anticomunism (acesta este cazul majorității reprezentanților intelectualității tradiționale), în sfârșit alții dornici să introducă în Hexagon unele elemente de inspirație fascistă (corporatismul pentru extrema dreaptă, clericala, un executiv forte și un patriotism trufaș pentru majoritatea membrilor din Ligi etc.).

În sfârșit, în jurul acestui nucleu închegat pentru care Italia și Germania constituie până la urmă un model, exista o întreagă gamă de atitudini individ-

tul „nonconformiștilor din anii treizeci”.

Evident, ca și fascismul însuși, admirația mai mult sau mai puțin discretă pentru regimurile autoritare și totalitare de dreaptă nu se limitează doar la Franța, chiar dacă în această țară atracția exercitată de dictatura neagră și de cea brună a fost cea mai puternică. În Anglia de exemplu, regimul lui Mussolini a avut încă de la început în lumea intelectuală lingușitori zeloși, iar regimul Führerului și-a avut și el adepții săi. Dacă pentru T.S. Eliot, Wyndham Lewis, Roy Campbell și W.B. Yeats „iluzia fascismului” s-a risipit în ajunul războiului, aceasta l-a de-

mul socialist” (1960), și în numeroasele articole publicate în presa literară condusă de scriitorii colaboraționiști care promovau ideologia PCR-ului, Gabriel Dimisianu („Prozatori de azi”-1970, „Valori actuale”-1974), D. Micu („Romanul românesc contemporan”, „Realizări, experiențe, direcții de dezvoltare”, „Literatura română de azi”-1965), N. Manolescu („Literatura română de azi”-1944-1964, apărută în 1965) și multe alte articole, cronici în care a promovat volume de versuri și proză, scrise în spiritul realismului socialist.

În prezent, pușcăriașii, de după gratii,

Corneliu Baba, Marcel Chirnoagă, Paul Erdos, Liviu Florean, Lidia Mihăescu, Eugen Popa, Paul Sima etc.

...Și mai este un rău făcut. Cele două Istории ale literaturii, semnate de doi critici care au inclus în copertile acestora mastodontii promovați de regimul comunist, cei care au scris în spiritual realismului socialist. Astfel, urmașii noștri sunt educați în spiritul acesta. Aceste „Istории” sunt un pericol educațional și social. Operele, ca tendințe pot fi totuși surprinse câteva dintre trăsăturile pe care le dobândesc valorile estetice în prezent, trăsături pe care, fără îndoială, un istoric le va putea reconstitui mult mai bine în viitor.

Opera de artă este – cum scria Tudor Vianu – limitat simbolică și în acest sens nu se poate vorbi niciodată de o semnificație unică, ci dimpotrivă de o mare varietate de interpretări și înțelesuri în funcție de individ, grup social sau epocă istorică. Coexistența în timp a unor opera dintre cele mai diferite, provenind din epoci istorice diferite, face că tabloul să apară și mai complex, astfel încât marele număr de unicate artistice să se înfățișeze în mod caleidoscopic celui care se apropie de ele.

Fiecare epocă aduce cu sine o problemă umană proprie și în condițiile contemporane apar premisele dispariției înstrăinării și a efectelor dezumanizante ale unei lumi dominată de obiecte care ajung să-și subordoneze individual. Caracterul formative al operei constă în faptul că ea este un factor esențial de cunoaștere și înrăurire a gândirii și sensibilității umane având un rol specific în înfăptuirea progresului social. Integrarea valorii estetice în istorie va fi cu atât mai direct și mai efectivă cu cât ea va răspunde democrației și a nevoilor sociale în continuă transformare.

îndepărta mulți militanți și simpatizanți ai partidelor comuniste, dar odată cu crearea unei Europe hitleriste, aceștia vor avea ocazia să se reabiliteze în cadrul Rezistenței și să-și atragă o nouă generație de prozeliți.

În ceea ce privește fascismul și nazismul, fascinația a fost la fel de puternică, cu aceleași adeziuni ideologice și angajamente variind în funcție de grupurile și de indivizii luați în discuție. În Franța, intelectualii cu adevărat „fasciști” nu formează decât un grup restrâns din care se desprind câteva personalități strălucite ca Drieu La Rochelle și Brasillach. Dar alături de fasciști declarați exista și o nebuloasă de intelectuali influențați de fascism, unii susținători ai unui nihilism

uale, ale unor grupuri sau reviste care, fără să-și exprime explicit dorința de a înlocui

Republica parlamentară cu un regim dictatorial, își afirmă ostilitatea față de aceasta și vizează o revoluție spirituală care i-ar reda națiunii franceze vitalitatea și ar fi în măsură să se opună celor doi Leviatani materialişti care amenința Europa: comunismul rusesc și hipercapitalismul „Made in USA”. Reviste cum sunt „Combat” sau „L'ordre nouveau” („Lupta” și „Noua Ordine”) la care colaborează numeroși intelectuali de dreapta (J.P. Maxence, Jean de Fabregues, Thierry Maulnier etc.) și în mai mică măsură și într-o altă perspectivă Esprit (Spiritul) a lui Emmanuel Mounier, își au rădăcinile în acea căutare a unei „a treia căi” ce caracterizează spiri-

terminat pe poetul Ezra Pound să aleagă exilul în Italia unde va conduce în timpul războiului emisiuni ale posturilor de radio fasciste. În 1945 el va fi arestat de aliați și va sfârși până la urmă prin a înnebuni.

Nici criticii literari, eseişti, foiletonişti au căzut în capcana ideologică comunistă. În Ungaria, Gyorgy Lukacs, critic literar, estetician și filosof ungar, a fost reprezentantul de seamă al esteticii marxiste din secolul XX. El a fundamentat un sistem de estetică autonomă întemeiat pe principiile materialismului dialectic și istoric. Așa cum a făcut-o la noi Ovidiu S. Crohmălniceanu prin cursul de „Istoria literaturii române” (1963), „Literatura română între cele două războaie mondiale” (1967-1975), „Pentru realis-

devin scriitori, pe motivul scăderii pedepsei, după ce au făcut afaceri cu statul, furând din averea tuturor. Oare aceste cărți vor oglindii realitatea de azi, sau fac același rău pe care l-au făcut cărțile scrise în secolul trecut în spiritual realismului socialist, slujind regimul criminal?”

După aceste sumare exemple, pot scrie că opera de artă este un semn caracteristic pentru un anumit mecanism de gândire, al unor anumite grupuri și perioade istorice alături de toate celelalte produse ale culturii și trebuie judecată ca atare.

Nu au scăpat de colaborarea cu regimul comunist nici artiștii plastici. Aceștia au promovat în unele lucrări plastice realismul socialist, cum sunt: Florian Lazăr Alexie, ceramist,

Să nu ne legăm în lanțuri pe care poate nu vom mai reuși nicicând a le sfărâma...

Cezar Adonis
Mihalache

Măsurile guvernărilor sunt vecine cazarmei militare... Întâi „extirpăm” răul, îi punem bariere, și apoi resuscităm tot ceea ce a fost afectat (și, evident, nu a suferit...). Dar vom mai avea oare capacitatea logistică, economică, socială, bugetară, bancară, vom mai avea la îndemână circuitul cel mai important, menținerea continuității fluxurilor financiare, pentru a mai repara? Asta dacă vom mai avea ce să reparăm... Sau doar vom număra în ferparul industrial postdecembrist (oricum extrem de lung) ceea ce am pierdut. Cu diferența majoră că nu vom mai vorbi despre sectoarele industriale de stat, ci despre segmentul privat, aflat și înainte de criza endemică la limita supraviețuirii... La acest moment, abordarea este poate mult prea „militărească”... Cu prea puține explicații, mai ales într-o țară în care, de la bun început, au existat semne că virusul „acționează” printr-o formă mai blândă...

Poate că, înainte de formularea decretului instituirii stării de urgență, ar fi trebuit să avem un raport epidemiologic privind agresivitatea virusului în România. Inclusiv o estimare a numărului de îmbolnăviri și decese. Pentru că așa au procedat cam toate țările. Chit că nu au așteptat concluziile științifice ale institutelor, măcar au avansat, ca fundamentare a măsurilor ce urmau a fi luate, raportarea procentuală a consecințelor morbide și mortale ale epi-

demiei la nivelul populației.

Noi am „lovit” epidemia, nu cu un bisturiu, ci mai „din satâr”. Înlăturând „în orb” infecția, fără a aștepta să vedem zonele predispuse. Am tăiat direct în „țesutul” sănătos. Care, da, dat acum la o parte, e încă „viu”, dar oare cât va mai putea supraviețui în formolul incertitudinii?...

Și fie și așa, poate chiar a fost justificată o acțiune directă! În fond, nu de puține ori, este mai bine să tai răul de la rădăcină... Dar se impunea, nu doar consilierea victimelor „colaterale”, nu doar „bombardarea” cu sfaturi și promisiuni guvernamentale, ci și o susținere concretă. Un sprijin necondiționat, care trebuia să se facă simțit înaintea măsurilor de intervenție. Inclusiv prin emiterea unor certificate, bonuri, tichete sau carduri valorice pentru fiecare cetățean. Și aveam dreptul, nu neapărat înaintea intrării „în marș”, ci măcar în paralel, să primim și anumite explicații...

De exemplu, cine sunt cei ce au lucrat și au dat formă juridică Decretului privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României? Pentru că, păstrând proporțiile, ei au, cel puțin pe perioada de aplicare a decretului, însemnătatea, dacă nu a unor părinți constituționali, măcar pe cea a unei adunări constituante, el fiind un izvorător de norme și măsuri juridice aproape similar unei Constituții. Ba, având, pe deasupra, și unicitatea faptului de a nu putea fi contestat, analizat, discutat, completat... Pentru că nu a existat, și nu va exista nici pentru eventualele următoare decrete de prelungire a stării de urgență, vreun

mecanism de „corectare”; nici dreptul Curții Constituționale de a analiza eventualele neconcordanțe și conflicte cu legea supremă, ori supra-punerile instituționale, nici intervenția Parlamentului, care doar ia act de un asemenea act, neputându-l amenda „în comisii” ori în plen...

Pe de altă parte, privind spre cele trei decenii de exercițiu democratic, se impunea oare aplicarea decretului, de la început, pe perioada lui maximă? Poate un termen mai modest, de două săptămâni, ar fi încredințat populația că un asemenea act nu este împotriva ei, ci pentru binele societății, urmând a fi adaptat, în funcție de evoluția situației, prin revizuirea lui la următoarea emisie (dacă se va mai impune, desigur).

Un prim decret de urgență ce ar fi meritat și o formulare mai atentă... Măcar pentru faptul că el este ceva cu totul inedit pentru ultimii 20 de ani. Iar anumite capitole/prevederi puteau fi restrânse... Da, el trebuia să vizeze, urmând „tehnic” și capitolele constituționale, Sănătatea populației, Ordinea publică, Bunăstarea (și măsurile economice), Libertățile... Dar parcă nu își avea locul „incisivitatea” deloc de neglijat la adresa zonei media. Măcar, nu de la primul decret de urgență. Și nu creionarea, a priori, sub forma vulnerabilității pe care o prezintă presa, în loc să se sublinieze, exact ca în normele constituționale, rolul și importanța ei, ca vector de informare și comunicare, pentru societate. Or, cui îi folosește amenințarea cu închiderea

acelor instituții media care vehiculează știri false?... Cine definește responsabilitate dată de o știre eronată, emisă, preluată sau „rostogolită”?... Cine decide dacă o știre este falsă, eronată sau rău intenționată?... Și cine se va îngriji ca, din cauza unei cifre, a unei raportări trecute greșit (nepreluată exact din sursa oficială a guvernului sau „primită” sub forma unei informații trolate tocmai pentru a decredibiliza), să nu fie luate în vizor articolele de opinie și atitudine care ar putea cuprinde în ele referiri la asemenea date?...

Pentru că, formulate așa, sec, prevederile din decret nu vizează spațiul virtual de manifestare al „fake news”-urilor, ci presa. Ea este lovită. Nu este luată în colimator strict „media” din spațiul virtual, în bună parte o media nonjurnalistică, o struțo-cămilă care doar călcă, adesea abuziv, pe urmele presei reale... Iar adevăratele inovate pentru dezinformare, acele butaforii media din spațiul virtual, își pot vedea liniștite de drumul lor, fiind extrem de versatile în a-și schimba numele și linkurile de propagare (adesea copiate până la identitate după structuri reale de presă).

Și chiar dacă întreaga mass-media s-ar face vinovată de delictul de intenție sugerat prin astfel de măsuri, există suficiente alte dispoziții. Și nu poate Grupul pentru comunicare strategică să vină și să stabilească „parametrii” unei știri reale sau false ori să traseze liniile de separare dintre știre, opinie și atitudine.

Dar poate că în și din

aceste prime 30 de zile vom învăța ceva pentru următoarele etape în cazul prelungirii stării de urgență... Și poate că autoritățile vor aborda un pic altfel lucrurile. Măcar prin prezentarea unor prognoze. Pentru că, așa cum alte țări își informează cetățenii despre posibilitatea ca astfel de măsuri să vizeze perioada mai lungi (Australia menționând chiar șase luni), așa ar trebui să facem și noi. În fond, avem dreptul de a ști! De trei decenii ne-am desprins de mentalitatea cenușie a mersului către oriunde cu ochii închiși. Că nu am ieșit cu toții din acea mazăgă, nu trebuie să constituie acum o țară pe care să o speculeze guvernării... Cei mai mulți ne-am ridicat privirile și, dacă tot avem ochii larg deschiși, avem și dreptul de a vedea, nu?!

De aceea, să nu ne legăm în lanțuri pe care poate nu vom mai reuși nicicând a le mai sfărâma... Să nu ne atârnam poveri fără de rost de picioarele deja mult prea obosele... Căci, altminteri, s-ar putea să ne trezim, după ce va fi trecut pandemia, că aveam toate datele pentru a depăși criza epidemică și economică mult mai ușor, că puteam deveni chiar un producător în forță, în plină criză a Europei, putând dezvolta și susține o economie în avânt față de restul țărilor, dar am ratat totul tocmai din mult prea multa exacerbare a stării de a nu (mai) face nimic, de a ne înfrâna singuri, economic, poate chiar pentru a nu ieși cumva din zona de crah general a Europei...

Datoria față de istorie!

C. Brătianu, Vintilă Brătianu, Gheorghe Brătianu (mort la Sighet), Iuliu Maniu (închis, torturat și mort la Sighet), Nicolae Titulescu, Ștefan Cicio-Pop, Constantin Argetoianu (mort la Sighet), Onisifor Ghibu (închis la

(mort la Sighet), Gheorghe Măzescu, Mihai Popovici (deținut la Sighet), Iancu Flondor, Vasile Goldiș, Vasile Lucaciu, Victor Iamandi (ucis de legionari), Pantelimon Halippa (deținut la Sighet), Virgil Madgearu,

Jilava, Sighet, Râmnicu Sărat, unde a și murit), Ion Nistor (închis la Sighet), Vasile Stoica (mort în Penitenciarul de maximă siguranță București), Radu Portocală (ucis la Sighet), Aurel Vlad (mort la Sighet), Ilie Lazăr (deținut la Sighet), Dimitrie Burileanu (mort la Sighet), Barbu Știrbey, Ion Răducanu, Victor Slăvescu (îndepărtat din învățământ de regimul comunist), Dimitrie Gusti, Vasile Pârvan, Richard Franasovici (alege calea exilului în timpul regimului comunist), Victor Cădere (încarcerat la Jilava și la Sighet), Vasile Grigorcea, Raoul Bossy (refugiat în Elveția în timpul dictaturii antonesciene, în 1943), Sever Bocu (mort la Sighet), Victor Rădulescu Pogoneanu (mort în închisoarea de la Văcărești), Victor Papacostea (deținut la Sighet), Zenovie Pâclișanu (deținut la Sighet, mort la a doua arestare în arestul MAI București), Silviu Dragomir (deținut la Sighet), Ștefan Meteș

(deținut la Sighet), Viorel Virgil Tilea (a cerut azil politic în Anglia în timpul dictaturii legionare, 1940) ș.a.

Observăm că destinul majorității celor enumerați mai sus a fost frânt în mod tragic de regimurile dictatoriale fascist și comunist, România fiind lăsată astfel pentru următoarele decenii într-un deșert pustiu de personalități politice veritabile, în care comunismul și „comunismul după comunism” se lăfăie în voie cu nonpersonalități afișate zgomotos și cu înclinare spre circ la cărna politica românești.

Primii pași ai ieșirii României din „comunism după comunism” nu se vor vedea în economie, ci în politică, atunci când vor apărea personalități politice veritabile, care să continue demnitatea politică a țării din perioada interbelică...

Caracal, Văcărești, Sibiu), I. G. Duca, Alexandru Vaida-Voevod (arestat de regimul comunist, arest la domiciliu până la moartea sa), Take Ionescu, Gheorghe Pop de Băsești, Armand Călinescu (ucis de legionari), Ion Mihalache (mort în închisoarea Râmnicu Sărat), Grigore Gafencu, Nicolae Petrescu-Comnen, Daniel Ciugureanu

Emil Hațieganu (deținut la Sighet), Mircea Cancicov (deținut la Văcărești, Aiud și Râmnicu Sărat, unde a și murit), Alexandru I. Lapedatu (mort la Sighet), Voicu Nițescu (deținut la Sighet), Grigore Iunian, Sebastian Bornemisa (mort la Sighet), Gheorghe Mironescu, Ion Pelivan (mort la Sighet), Gheorghe N. Leon (închis la

Vasile
Lechințan

În fața prestației politice extrem de slabe a politicianilor actuali, trebuie să reamintim că România a avut o dinastie românească de politicieni de marcă în perioada interbelică, de nivel european. Națiunea română trebuie să iasă din acest „comunism după comunism” (parafrază după „Bizanț după Bizanț” a lui N. Iorga) și să scoată la suprafață personalități veritabile. Avem datoria față de istorie, cu marea jertfă românească pentru un statut demn de țară și de neam.

Să-i avem mereu în față pe cei care au dat spațiului românesc o țară demnă, un stat funcțional puternic și respectat și o viață politică în consens cu cea a marilor democrații europene.

Acei aleși ai destinului nostru național de atunci au fost: Nicolae Iorga, Ion I.